

Åtvidabergs
kommun

Riktlinjer för parboende i vård- och omsorgsboende

ÅKF: 2021:7

Ärendenummer: KS 2018/346

Antagen: Kommunstyrelsen 2021-09-01 § 137 samt Sociala myndighetsnämnden 2021-08-26 § 144

Reviderad:-

Dokumentansvarig förvaltning: Vård- och omsorgsförvaltningen

Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen, Sociala myndighetsnämnden samt RKHF Kopparsvanen

Dokumentet gäller till och med: 2026-12-31

Innehåll

Bakgrund	3
Kommunens parboende	3
Information till den medboende	3
Formell handläggning	3
Insatser i boendet	4
Serviceinsatser	4
Måltider.....	4
Dokumentation och sekretess.....	4
Hälso- och sjukvård	4
Hyresförhållandet	5

Bakgrund

Enligt Socialtjänstlagen (2001:453) 4 kap 1 c § är det att anses som skälig levnadsnivå att kunna bo tillsammans med den som en varaktigt sammanbott med, ex. make/maka eller sambo, även om endast en i hushållet är i behov av särskilt boende. Om båda istället är i behov av särskilt boende tillämpas bestämmelserna i Socialtjänstförordningen (2001:937), 2 kap. 2 §.

Dessa riktlinjer omfattar endast parboende där en av de aktuella personerna saknar biståndsbeslut om särskilt boende. Den i paret som saknar biståndsbeslut benämns medboende.

Kommunens parboende

Parboende avser boende i samma lägenhet eller varsitt rum i samma fastighet/boende. Detta innebär inte att kommunen är skyldig att erbjuda två separata lägenheter eller två rum så länge kommunens erbjudande tillgodoser den enskildes behov och tillförsäkras denne en skälig levnadsnivå enligt 2 kapitlet 2 § socialtjänstförordningen. I Åtvidabergs kommun finns möjlighet till ett parboende i två separata lägenheter men inom samma avdelning eller våningsplan. Till parboendet finns en intern kö. Om den äldre redan bor i en annan del av boendet kan det också innebära en flytt till annan lägenhet via den interna kön.

Information till den medboende

Den medboende ska tidigt informeras om förutsättningarna för parboende. Det är viktigt att den medboende är väl införstådd i vad som gäller om den som har biståndsbeslut avlider eller inte längre önskar bo tillsammans, men också hur det praktiskt fungerar på boendet. Informationen ska ges muntligt och skriftligt. Den skriftliga informationen ska undertecknas av den medboende för att bekräfta att hen tagit del av vad som gäller innan ett beslut om medboende fattas.

Personer som inte är i behov av vård och omsorgsboende bör noga tänka igenom sitt beslut. Personen bör göra en noggrann övervägning inför ett eventuellt fortsatt sammanboende på vårdboendet innan definitivt beslut om att avveckla sitt ordinära boende fattas.

Formell handläggning

En person som tillhör målgruppen kan ansöka hos Åtvidabergs kommun om att make/maka/sambo/registrerad partner ska kunna flytta med till det särskilda boendet som medboende. Även person som redan bor på ett särskilt boende kan ansöka om medboende.

Rätten till medboende prövas mot vad som anges som skälig levnadsnivå i Socialtjänstlagen. Av 4 kap. 1 c § framgår att för den som har beviljats eller beviljas bistånd i form av boende i en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 § Socialtjänstlagen ska det ingå i skälig levnadsnivå att kunna bo tillsammans med make/maka/sambo. Rätten till medboende ska prövas mot övriga villkor i 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen, det vill säga om behoven kan tillgodoses av den enskilde själv eller på något annat sätt.

Biståndshandläggaren ska så långt som det är möjligt utreda och klarlägga att båda parterna är överens om att de vill fortsätta bo tillsammans och att båda förstår vad det innebär. Både sökandens och medboendens uttalade viljor måste vara säkerställda.

Om endast den ena parten vill fortsätta bo tillsammans i särskilt boende finns inga förutsättningar att bifalla en ansökan om parboende.

Den som beviljas parboende får ett biståndsbeslut som ett tillägg till beslut om särskilt boende. I beslutet ska framgå att hänsyn tagits till bestämmelserna i 4 kap. 1 c § Socialtjänstlagen att det ingår i skälig levnadsnivå att kunna fortsätta bo tillsammans med sin make/maka/sambo/registrerad partner. Det ska också framgå att beslutet kan komma att ändras om den biståndsberättigade inte längre har behov av insatsen. Den medflyttande benämns medboende och omfattas inte av biståndsbeslutet.

Avslagsbeslut gällande beslut om parboende går att överklaga. Part i ärendet är den person som beviljats särskilt boende.

Insatser i boendet

Serviceinsatser

Den medboende har inte rätt till några insatser. Detta innebär att den medboende får klara sig på egen hand på samma sätt som om personen bott i eget boende. Om den medboende har behov av insatser ska hen ansöka om bistånd på sedvanligt sätt

En medboende kan ansöka om hemtjänstinsatser på samma sätt som om denne bor i egen lägenhet. Hur dessa ska utföras sker i överenskommelse mellan Vård- och omsorgsförvaltningen och boendet.

Måltider

I särskilt boende finns ingen möjlighet att själva ordna med matlagning eller kosthållning. Det innebär att boendet kommer att tillhandahålla mat och därmed också ta betalt för kostabonnet. För särskilt boende gäller helpension vilket innebär att även den medboende betalar hel avgift för måltider enligt gällande taxa med ett 12 % påslag för moms.

Dokumentation och sekretess

Regler för dokumentation gäller inte den medboende, under förutsättning att hen inte har några beslutade biståndsinsatser. Motsvarande tillämpning gäller även för individuell plan enligt 2 kap. 7 § Socialtjänstlagen och 3 f § Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Medboende har inte någon särställning i sekretesshänseende. Därför behövs ett samtycke om att den medboende får ta del av sekretesskyddade uppgifter gällande den biståndsberättigade. Ifall samtycke inte ges måste personalen vara extra uppmärksam på detta och inte avhandla några sekretesskyddade uppgifter i den medboendes närvaro.

Hälso- och sjukvård

Samtidigt som parboendegarantin infördes i Socialtjänstlagen gjordes ett förtydligande i 18 § Hälso- och sjukvårdslagen. Ändringen tydliggör att kommunens hälso- och sjukvårdsansvar i särskilt boende omfattar den som efter beslut av kommunen (biståndsbeslut) bor i en sådan boendeform.

Om den medboende är i behov av hälso- och sjukvårdsinsatser, hänvisas till primärvårdens vårdcentraler. Kostnader för läkarvård och mediciner bekostas av den medboende.

Hyresförhållandet

Den som beviljats särskilt boende hyr sin bostad och tecknar hyreskontrakt för denna. I detta fall tecknas hyreskontrakt för två lägenheter. Den medboende är således även hyresgäst även om begreppet medboende används i riktlinjerna för tydlighetens skull.

Om den biståndsberättigade avlider upphör beslutet om särskilt boende med omedelbar verkan. Den medboende har då inte längre rätt att bo kvar i det särskilda boendet. Den medboende kan då sägas upp för avflyttning med en uppsägningstid på tre månader. Åtvidabergs kommun har inte något kommunalt bostadsbolag och har därför varken möjlighet eller skyldighet att hjälpa den medboende att hitta en ny bostad. Åtvidabergs kommun ansvarar för att meddela hyresvärden i det fall hyresavtalet skall upphöra med anledning av den enskilde avlidit.

Om den medboende anser sig vara i behov av särskilt boende och vill bo kvar på boende måste en sedvanlig ansökan göras.

Vid uppsägning av hyresavtalet för den medboendes lägenhet vid dödsfall eller av annat skäl är uppsägningstiden en månad. Vid uppsägning av avtalet med den biståndsberättigade eller medboende i det fall någon av dessa skulle önska att parboendet ska upphöra kan hyresvärden och kommunen medge en förkortad uppsägningstid.

I samband med att hyresavtal om särskilt boende tecknas, måste en blankett om avstående från besittningsskyddet undertecknas av den medboende. Avståendet innebär att den medboende inte kan göra anspråk på boendet om den som har biståndsbeslut skulle flytta, avlida eller på annat sätt avsluta parboendet. Ett sådant avstående kräver hyresnämndens godkännande. Blanketten tillhandahålls av uthyraren i samband med tecknande av hyreskontrakt.